

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 5.12.2012
COM(2012) 730 final

2012/0344 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES REGULA

ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA MĒRĶIS UN KONTEKSTS

Lai vienkāršotu administratīvo pārvaldību un nodrošinātu tās īstenošanu, nemazinot Komisijas kontroli, Padomes Regulā (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (turpmāk tekstā – pilnvarojošā regula)¹, Komisija ir pilnvarota ar regulām paziņot, ka dažas valsts atbalsta kategorijas ir saderīgas ar kopējo tirgu un ka uz tām neattiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 108. panta 3. punktā paredzētās paziņošanas prasības. Tas attiecas uz *de minimis* atbalstu², atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem, atbalstu pētniecībai un attīstībai, vides aizsardzībai, nodarbinātības veicināšanai un izglītībai, kā arī atbalstu, kas atbilst kartei, ko Komisija apstiprinājusi katrai dalībvalstij reģionālā atbalsta piešķiršanai.

Komisija savā 2012. gada 8. maija Paziņojumā par valsts atbalsta modernizāciju³ norādīja, ka valsts atbalsts būtu jāpiemēro galvenokārt gadījumos ar vislielāko ietekmi uz iekšējo tirgu. Tas nozīmē, no vienas puses, stingrāku kontroli pār apjomīgiem un iespējami konkurenci kropļojošiem atbalsta pasākumiem un, no otras puses, vienkāršotu analīzi attiecībā uz pasākumiem ar nelielu ietekmi uz tirdzniecību un nelielu būtiskas konkurences izkropļošanas iespējamību. Minēto var sasniegt, pārskatot izņēmumu režīmu, tostarp Padomes Regulas (EK) Nr. 994/98 piemērošanas jomu, kas ļaus Komisijai atbrīvot no paziņošanas prasības turpmākas atbalsta kategoriju grupas papildus pilnvarojošajā regulā jau iekļautajām kategorijām.

Piedāvājums iekļaut pilnvarojošajā regulā noteiktas jaunas kategorijas neparedz nedz tūlītēju grupu atbrīvojumu visām šīm kategorijām, nedz arī pilnu grupu atbrīvojumu visiem kategorijā iekļautiem pasākumiem. Gluži pretēji, tas ļauj Komisijai pieņemt grupu atbrīvojumu pakāpeniski, kad Komisijas gūtā pieredze ļaus tai noteikt precīzus atbilstības kritērijus dažiem atbalsta pasākumu veidiem, kas nodrošina ierobežotu ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm. Līdzīga pieeja ievērota saskaņā ar pašreizējo pilnvarojošo regulu: pirmos grupu atbrīvojumus pieņēma 2001. gadā (atbalsts mācībām, atbalsts MVU), bet pirmie atbrīvojumi pārējiem atbalsta veidiem pieņemti vēlāk, kad tika gūta pietiekama pieredze (atbalsts nodarbinātībai 2002. gadā, reģionālais atbalsts 2006. gadā, savukārt atbalsts pētniecībai un izstrādei un atbalsts vides aizsardzībai – 2008. gadā pēc Vispārējās grupu atbrīvojuma regulas (VGAR) pieņemšanas⁴). Ņemot vērā gūto pieredzi, turpmāk var būt vajadzīga biežāka pilnvarojošās regulas pārskatīšana, tostarp, lai pievērstu pienācīgu uzmanību iekšējā tirgus attīstībai nepieciešamajiem un ar to saderīgajiem ieguldījumiem. Pēc lēmuma par nākošo Daudzgaļu finanšu shēmu pieņemšanu Komisija arī nekavējoties izvērtēs iespējas vienkāršot valsts atbalsta pasākumu piemērošanu ES struktūrpolicies ietvaros līdzfinansētajiem projektiem.

¹ OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.

² Regulas (EK) Nr. 994/98 2. pantā ir paredzēta iespēja atbrīvot to no paziņošanas pienākuma.

³ COM(2012) 209 final.

⁴ Komisijas 2008. gada 6. augusta Regula (EK) Nr. 800/2008, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot Līguma 87. un 88. pantu (Vispārējā grupu atbrīvojuma regula), OV L 214, 9.8.2008., 3. lpp.

Iekļaušanai pilnvarojšajā regulā piedāvātās jaunās kategorijas

- *Valsts atbalsts kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas jomā*

Padomes Regulā Nr. 994/98 Komisija tiek īpaši pilnvarota pieņemt regulu, ar ko piešķir atbrīvojumu visām valsts atbalsta MVU kategorijām. Tādējādi Komisija, balstoties uz šiem noteikumiem, saskaņā ar jau spēkā esošo pilnvarojošo regulu varētu piemērot grupu atbrīvojumu valsts atbalstam, kas piešķirts MVU kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas jomā, kā noteikts LESD 167. pantā. Tomēr šāds atbrīvojums nebūtu visai lietderīgs, jo valsts atbalsta saņēmēji, īpaši kino un audiovizuālajā nozarē, bieži vien ir lieli uzņēmumi. Līdz ar to Komisijai un dalībvalstīm jāveic liels darbs, lai arī bieži tie ir kārtējā atbalsta gadījumi ar nelielu budžetu.

Pēc šīs atbalsta kategorijas iekļaušanas pilnvarojšajā regulā Komisija varēs pieņemt grupu atbrīvojumu tostarp pasākumiem, kas atbilst pārskatītā Paziņojuma par kinematogrāfiju kritērijiem, vai pasākumiem kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas vai kultūras veicināšanas jomā, kas parasti maz ietekmē tirdzniecību (piemēram, vairāki atsevišķi paziņojumi par klasificētu ēku un monumentu atjaunošanu).

Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai ietvertu šīs valsts atbalsta kategorijas.

- *Valsts atbalsts saistībā ar dabas katastrofām*

Attiecībā uz valsts atbalstu dabas katastrofu radīto zaudējumu atlīdzināšanai, kā iepriekš minēts, Regulā (EK) Nr. 994/98 Komisija būtu pilnvarota piemērot atbrīvojumu MVU piešķirtajam atbalstam, savukārt atbalstu lieliem uzņēmumiem tā neparedz. Grupu atbrīvojums valsts atbalstam dabas katastrofu radīto zaudējumu atlīdzināšanai ļautu dalībvalstīm ātrāk reaģēt uz dabas stihijām un kompensēt to radītos zaudējumus.

Tikmēr Komisija ir guvusi pietiekamu pieredzi darbā ar šo atbalsta veidu un var noteikt precīzus *ex ante* sadarbības nosacījumus. Ja atbalsts ir precīzi definēts, ierobežots līdz ievērojamiem dabas katastrofu tieši radītiem zaudējumiem, ja atbalsta summu pārbauda neatkarīga struktūra, tad atbrīvojums no paziņošanas prasības šķiet pamatots. Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai arī lieliem uzņēmumiem ļautu saņemt šīs valsts atbalsta kategorijas.

- *Valsts atbalsts attiecībā uz noteiktiem nelabvēlīgiem laika apstākļiem zvejniecībā*

Tāpat dalībvalstīm jāziņo Komisijai par valsts atbalsta pasākumiem noteiktu nelabvēlīgu laika apstākļu izraisīto zaudējumu atlīdzināšanai zvejniecībā. Šajā jomā piešķirtās summas ir parasti nelielas un ir nosakāmi precīzi sadarbības nosacījumi. Regulā (EK) Nr. 994/98 Komisija tiek pilnvarota atbrīvot no paziņošanas prasības šādu valsts atbalstu tikai tad, ja to piešķir MVU. Tomēr nelabvēlīgi laika apstākļi zvejniecībā var ietekmēt arī lielus uzņēmumus.

Tikmēr Komisija ir guvusi pietiekamu pieredzi darbā ar šo atbalsta veidu un, pamatojoties uz to, var noteikt precīzus sadarbības nosacījumus. Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai ietvertu šo valsts atbalsta kategoriju.

- *Valsts atbalsts jauninājumiem*

Padomes Regula Nr. 994/98 attiecas tieši uz pētniecības un attīstības jomu, taču neiekļauj jauninājumus. Jauninājumi kļuva par ES mērķi saistībā ar iniciatīvu "Inovācijas savienība". Piemēram, atbalsts procesa un organizatoriskajiem jauninājumiem pakalpojumu sniegšanas jomā un atbalsts novatorisma kopām var nebūt kropļojošs, kamēr tiek ievēroti noteiktie nosacījumi. Tā vietā VGAR 30. pantā jau ir iekļauts atbalsts produktu un tehnoloģiskajiem jauninājumiem, tostarp atbalsts demonstrācijas projektiem un prototipiem. Tādēļ būtu jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai turpmāk varētu atbrīvot atbalstu jauninājumiem.

- *Valsts atbalsts mežsaimniecībai un I pielikumā neietvērto produktu veicināšanai pārtikas nozarē*

Saskaņā ar LESD 42. pantu konkurences noteikumus piemēro lauksaimniecības produktu ražošanai un tirdzniecībai tikai Eiropas Parlamenta un Padomes noteiktajā apjomā. Tomēr daži LESD 42. pantā neietvertie pasākumi, uz kuriem attiecas vispārējie konkurences noteikumi, ir iekļauti lauku attīstības programmās vai vērsti uz I pielikumā neietvērto produktu veicināšanu un reklāmu pārtikas jomā, un uz tiem attiecas īpaši saderības nosacījumi saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem. Tas īpaši attiecas uz mežsaimniecību un atbalstu I pielikumā neietvērto produktu veicināšanai pārtikas nozarē. Līdz šim grupu atbrīvojumu šim atbalsta veidam varēja piemērot tikai tad, ja atbalsts attiecās uz MVU. Ņemot vērā plašu pieredzi šādu pasākumu piemērošanā, kas ļauj noteikt precīzus saderības nosacījumus, būtu jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai turpmāk šīm valsts atbalsta kategorijām varētu piemērot atbrīvojumu.

- *Valsts atbalsts jūras bioloģisko resursu saglabāšanai*

Saskaņā ar 2006. gada 27. jūlija Padomes Regulas (EK) Nr. 1198/2006 Par Eiropas Zivsaimniecības fondu 7. pantu⁵ Līguma 107., 108. un 109. pantu piemēro atbalstam, ko dalībvalstis piešķir zivsaimniecības nozares uzņēmumiem, izņemot maksājumus, kurus dalībvalstis veic saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1198/2006 un atbilstīgi tai. Papildus valsts atbalstam jūras bioloģisko resursu saglabāšanai parasti ir neliela ietekme uz Eiropas Savienības iekšējo tirdzniecību, tas palīdz īstenot ES mērķus zivsaimniecības un zvejniecības politikas jomā un nerada nopietnu konkurences izkropļojumu. Turklāt parasti piešķirtās atbalsta summas ir visai nelielas. Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai turpmāk varētu atbrīvot valsts atbalstu šīm kategorijām.

- *Valsts atbalsts amatieru sportam*

Tā kā vairākums ar amatieru sportu saistīto pasākumu nav valsts atbalsts, pārējiem pasākumiem parasti ir neliela ietekme uz Eiropas Savienības iekšējo tirdzniecību un tie nerada nopietnu konkurences izkropļojumu; turklāt parasti piešķirtās atbalsta summas ir visai nelielas. Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai turpmāk varētu atbrīvot valsts atbalstu šīm kategorijām.

- *Sociālais atbalsts transporta pakalpojumu sniegšanai attālāko reģionu iedzīvotājiem*

Transporta jomā jau pastāv īpaši noteikumi, tostarp Padomes Regula 1370/2007 par vispārējas ekonomiskas nozīmes sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus.

⁵ OV L 223, 15.8.2006., 1. lpp.

Tomēr nav izstrādāti īpaši noteikumi gaisa un jūras transporta pakalpojumu atbalstam. Šajās jomās Komisija ir guvusi pietiekamu pieredzi, lai noteiktu vispārējus saderības kritērijus sociālajam atbalstam transporta pakalpojumu sniegšanai attālāko reģionu iedzīvotājiem (galvenokārt ES kontinentālajā daļā esošajos attālākajos reģionos un salās/par salām uzskatītajās pussalās). Šā atbalsta apjoms parasti ir samērā neliels un nerada nopietnus konkurences izkropļojumus. Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai turpmāk varētu atbrīvot valsts atbalstu šai kategorijai.

- *Valsts atbalsts transporta nozarei saskaņā ar LESD 93. pantu*

Pašlaik saskaņā ar Regulas Nr. 1370/2007 9. pantu sabiedrisko pakalpojumu kompensācijas par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanu vai par vispārējos noteikumos paredzēto tarifu saistību ievērošanu, ko maksā saskaņā ar šo Regulu, ir atbrīvotas no LESD 108. panta 3. punktā paredzētās iepriekšējas paziņošanas prasības.

Saskaņā ar Lisabonas līgumā paredzēto kompetenču sadalījumu starp Padomi un Komisiju, kas norādīts LESD 108. panta 4. punktā un 109. pantā, Padome nosaka valsts atbalsta kategorijas, kuras paredzēts atbrīvot no paziņošanas prasības, savukārt Komisija nosaka sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz šādu atbrīvojumu. Lai saskaņotu sabiedrisko pakalpojumu kompensāciju atbrīvojumu ar šiem noteikumiem, uz šo kategoriju būtu jāattiecinā Padomes Regulas Nr. 994/98 darbības joma. Regulas Nr. 1370/2007 9. pantu beidz piemērot sešus mēnešus pēc tam, kad stājusies spēkā Komisijas pieņemtā regula par šo valsts atbalsta kategoriju. Komisija pašlaik prognozē, ka šāds grupu atbrīvojums tomēr atkārtos šobrīd piemērojamā atbrīvojuma būtību, izņemot gadījumus, kad Regulu 1370/2007 groza plānotās ar dzelzceļa nozari saistītās likumdošanas iniciatīvas.

- *Valsts atbalsts noteiktai platjoslas infrastruktūrai*

Pēdējo gadu laikā Komisija ir guvusi plašu pieredzi un ir izstrādājusi pamatnostādnes atbalsta sniegšanai platjoslu nozarē. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija var noteikt precīzus saderības kritērijus, kas, ievērojot īpašus nosacījumus, ļaus piemērot grupu atbrīvojumu atbalstam, kas piešķirts noteiktiem platjoslas infrastruktūras veidiem. Tas attiecas uz atbalstu pamata platjoslas sakaru ierīkošanai reģionos, kur nav platjoslas infrastruktūras un kur šādas infrastruktūras izstrāde tuvākajā laikā nav paredzēta ("baltās" zonas), un nelielu individuālu atbalstu ļoti ātrdarbīgu nākamās paaudzes piekļuves tīklu (NGA) izvēršanai "baltajās" NGA zonās.

Turklāt varētu atbrīvot atbalstu ar platjoslas tīkliem saistītajiem inženiertehniskajiem darbiem un pasīvās platjoslas infrastruktūras izveidei. Vairākos gadījumos atbalsts inženiertehniskajiem darbiem ir valsts atbalsts, ja tas attiecas uz īpašas telekomunikācijas infrastruktūras (līniju) ierīkošanu. Pasīvā platjoslas infrastruktūra ietver līniju un tumšās šķiedras uzstādīšanu. Tā veicina konkurenci, jo to izmanto dažādi operatori (fiksēto, bezvadu, mobilo tīklu), tai nav iepriekš noteiktas pieejas vai tehnoloģijas un tā parasti pieder valsts iestādēm, kuras nepieļauj diskrimināciju attiecībā uz piegādātājiem. Grupu atbrīvojums inženiertehniskajiem darbiem un pasīvajai platjoslas infrastruktūrai varētu paātrināt ieguldījumus, jo (mazas) vietējās varas iestādes bieži vien dod priekšroku šādai iniciatīvai, nevis pieņem platjoslu shēmas un ievēro daudz plašākus valsts atbalsta piešķiršanas noteikumus. Komisija ir guvusi pietiekamu praktisko pieredzi atbalsta pasīvajai infrastruktūrai piešķiršanas jomā. Grupu atbrīvojums var veicināt valsts atbalsta izmantošanu lauku apvidos, kur esošā infrastruktūra nav atbilstoša.

Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Padomes Regula Nr. 994/98, lai turpmāk varētu atbrīvot valsts atbalstu šīm kategorijām.

Atbalsta kategoriju, kurām piemērots grupu atbrīvojums, noteikšana

Regulas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikts, ka katras atbalsta kategorijas, uz ko attiecas grupu atbrīvojums, limitiem būtu jābūt "izteiktiem kā atbalsta intensitātei attiecībā pret atbilstošo izmaksu kopumu vai kā atbalsta maksimālajam apjomam".

Ņemot vērā jaunu valsts atbalsta formu izstrādi, piemēram, finansēšanas vadības instrumenti vai dažādas riska kapitāla formas, Komisija uzskata, ka būtu jāprecizē šo limitu noteikšanas kārtība, lai paredzētu iespēju piemērot grupu atbrīvojumu šīm valsts atbalsta formām. Tādējādi būtu jābūt iespējai noteikt limitus ne tikai kā atbalsta intensitāti vai atbalsta maksimālo apjomu, bet arī kā maksimālo valsts atbalsta līmeni, neatkarīgi no tā, vai tas kvalificējams kā valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē vai nē. Padomes Regula Nr. 994/98 būtu attiecīgi jāgroza.

Pārredzamības noteikumi

Regulas Nr. 994/98 3. panta 2. punktā paredzēts, ka, „īstenojot saskaņā ar šādām regulām atbrīvotas atbalsta sistēmas vai individuālu atbalstu, kas piešķirts neatkarīgi no kādas sistēmas, dalībvalstis nosūta Komisijai informācijas kopsavilkumus, lai publicētu *Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī*, attiecībā uz šādām atbalsta sistēmām vai šādu individuālu atbalstu, uz ko neattiecas atbrīvotas atbalsta sistēmas”.

Kopsavilkumu publicēšana *Oficiālajā Vēstnesī* šķita vispiemērotākais līdzeklis Regulas Nr. 994/98 pieņemšanas laikā, proti, 1998. gadā. Tomēr, ņemot vērā oficiālo valodu skaita palielināšanos un saziņas līdzekļu attīstību kopš tā laika, šo kopsavilkumu publicēšana Komisijas tīmekļa vietnē uzlabotu pārredzamību, paātrinātu publicēšanas termiņus, vienlaikus samazinot administratīvās izmaksas, jo ieinteresētajām personām, īpaši uzņēmumiem, ir vienlīdz viegli ieskatīties Komisijas tīmekļa vietnē vai *Oficiālajā Vēstnesī*.

Pienākumu publicēt kopsavilkumus *Oficiālajā Vēstnesī* vajadzētu aizstāt ar pienākumu publicēt tos Komisijas tīmekļa vietnē. Padomes Regula Nr. 994/98 būtu attiecīgi jāgroza.

Noteikumi par kārtību, kādā Komisija pieņem atbrīvojuma regulas

Saskaņā ar Regulas Nr. 994/98 8. pantu, pirms publicēt jebkuru grupu atbrīvojuma regulas projektu, Komisija apspriežas ar Valsts atbalsta padomdevēju komiteju. Komisija uzskata, ka regulu projekti būtu jāpublicē vienlaikus ar apspriedēm ar Valsts atbalsta padomdevēju komiteju, lai ieinteresētās personas varētu iesniegt savus apsvērumus, tādējādi nodrošinot augstāku pārredzamības līmeni.

Ņemot vērā jaunu elektronisko saziņas līdzekļu attīstību, Komisija uzskata, ka ātrākais un efektīvākais regulu projektu publicēšanas veids ir nevis *Oficiālajā Vēstnesī*, bet Komisijas tīmekļa vietnē. Tas dotu iespēju ieinteresētajām personām izteikt komentārus, samazinātu administratīvo slogu un kavēšanos.

Tādēļ attiecīgi būtu jāgroza iepriekš minētie Padomes Regulas Nr. 994/98 8. panta noteikumi.

2. ATBILSTĪBA SAVIENĪBAS POLITIKAI UN MĒRĶIEM CITĀS JOMĀS

Šis priekšlikums ir 2012. gada 8. maija Komisijas paziņojumā minētās Valsts atbalsta modernizācijas (VAM) pamatelements⁶, kurā izklāstīta vērienīga valsts atbalsta reformas programma. Tam būtu jāatbilst Savienības vispārējiem mērķiem, īpašu uzmanību pievēršot valsts atbalsta piemērošanai gadījumos ar vislielāko ietekmi uz iekšējo tirgu un "Eiropa 2020" stratēģijas īstenošanu, lai sekmētu izaugsmi nostiprinātā, dinamiskā un konkurētspējīgā iekšējā tirgū.

Lai sasniegtu šīs stratēģijas mērķus, Komisija piedāvā palielināt atbalsta kategoriju skaitu, ko var atbrīvot no paziņošanas prasības, tādējādi samazinot birokrātiju un paziņojamo atbalsta pasākumu skaitu. Attiecīgās kategorijas un plānotie grupu atbrīvojumi noteiktu saderīguma nosacījumus, kas attiecas uz "Eiropa 2020" stratēģijas mērķu sasniegšanu veicinošajiem atbalsta veidiem.

3. JURIDISKIE ASPEKTI

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 109. pants, saskaņā ar kuru Padome var pieņemt jebkādas attiecīgās regulas, kas vajadzīgas, lai noteiktu LESD 108. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumus, kā arī tās atbalsta kategorijas, uz ko šī procedūra neattiecas. Par Komisijas priekšlikumu Padomei, pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu, ir jāpieņem lēmums ar kvalificētu balsu vairākumu.

• Subsidiaritāte un proporcionalitāte

Priekšlikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

Šī iniciatīva ir samērīga ar tās izvirzīto mērķi un tāpēc tā atbilst proporcionalitātes principam.

• Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātais juridiskais instruments: regula.

Regula ir vienīgais piemērotais juridiskais instruments Regulas (EK) Nr. 994/98 grozīšanai.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nav negatīvas ietekmes uz Savienības budžetu.

⁶ COM(2012) 209 final.

Priekšlikums

PADOMES REGULA

ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 109. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu⁷,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁸,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁹,

tā kā:

- (1) Padomes Regulā (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu¹⁰, Komisija tiek pilnvarota ar regulām atzīt, ka noteiktas valsts atbalsta kategorijas ir saderīgas ar iekšējo tirgu un ka uz tām neattiecas Līguma 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības.
- (2) Regula (EK) Nr. 994/98 saskaņā ar Līguma 107. pantu pilnvaro Komisiju paziņot, ka, ievērojot konkrētus nosacījumus, atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), atbalsts pētniecībai un attīstībai, vides aizsardzībai, nodarbinātībai un mācībām un atbalsts, kas atbilst kartei, ko Komisija apstiprinājusi katrai dalībvalstij reģionālā atbalsta piešķiršanai, ir saderīgs ar iekšējo tirgu un uz to neattiecas Līguma 108. panta 3. punktā noteiktās paziņošanas prasības.

⁷ OV C [...], [...], [...] lpp.

⁸ OV C [...], [...], [...] lpp.

⁹ OV C [...], [...], [...] lpp.

¹⁰ OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.

- (3) Regulā (EK) Nr. 994/98 Komisija tiek pilnvarota atbrīvot no paziņošanas prasības valsts atbalstu pētniecībai un attīstībai, bet šāds atbrīvojums neattiecas uz jauninājumiem. Jauninājumi kļuva par Savienības politikas prioritātēm saistībā ar iniciatīvu "Inovācijas savienība", kas ir viena no galvenajām iniciatīvām stratēģijā "Eiropa 2020". Turklāt vairāki jauninājumu atbalstam paredzētie pasākumi ir samērā nelieli un nerada nopietnus konkurences izkropļojumus.
- (4) Pašlaik dalībvalstīm ir pienākums ziņot Komisijai par valsts atbalsta projektiem kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas jomā. Regulā Nr. 994/98 Komisija tiek pilnvarota atbrīvot atbalstu MVU, taču šis atbrīvojums kultūras nozarē nebūtu visai lietderīgs, jo saņēmēji bieži vien ir lieli uzņēmumi. Tomēr nelieli projekti kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas jomā, pat, ja tos īsteno lieli uzņēmumi, parasti nerada būtiskus izkropļojumus, un pēdējā laikā ietekme uz tirdzniecību šādos gadījumos bija neliela.
- (5) Tāpat dalībvalstīm jāziņo Komisijai par valsts atbalsta pasākumiem dabas katastrofu izraisīto zaudējumu atlīdzināšanai. Šajā jomā piešķirtās summas ir parasti nelielas un ir nosakāmi precīzi saderības nosacījumi. Regulā (EK) Nr. 994/98 Komisija tiek pilnvarota atbrīvot no paziņošanas prasības šādu valsts atbalstu tikai tad, ja to piešķir MVU. Tomēr dabas katastrofas var ietekmēt arī lielus uzņēmumus. Komisijas gūtā pieredze rāda, ka šāds atbalsts nerada būtiskus izkropļojumus un ka var noteikt precīzus saderības nosacījumus.
- (6) Tāpat dalībvalstīm jāziņo Komisijai par valsts atbalsta pasākumiem noteiktu nelabvēlīgu laika apstākļu izraisīto zaudējumu atlīdzināšanai zvejniecībā. Šajā jomā piešķirtās summas ir parasti nelielas un ir nosakāmi precīzi saderības nosacījumi. Regulā (EK) Nr. 994/98 Komisija tiek pilnvarota atbrīvot no paziņošanas prasības šādu valsts atbalstu tikai tad, ja to piešķir MVU. Tomēr nelabvēlīgi laika apstākļi zvejniecībā var ietekmēt arī lielus uzņēmumus. Komisijas gūtā pieredze rāda, ka šāds atbalsts nerada būtiskus izkropļojumus un ka var noteikt precīzus saderības nosacījumus.
- (7) Saskaņā ar Līguma 42. pantu, ievērojot konkrētus nosacījumus, valsts atbalsta noteikumi neattiecas uz Līguma I pielikumā minētajiem lauksaimniecības produktiem. Tomēr 42. pants neattiecas uz mežsaimniecību un I pielikumā neietvertajiem produktiem. Tādēļ pašlaik saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 994/98 atbalstu mežsaimniecībai un I pielikumā neietvertajiem produktiem pārtikas nozarē var atbrīvot, ja tas attiecas tikai uz MVU. Komisijai jāatbrīvo daži lauku attīstības programmās ietvertie atbalsta veidi mežsaimniecībai un I pielikumā neietvertu produktu veicināšanai un reklāmai pārtikas nozarē, kur, balstoties uz Komisijas pieredzi, konkurences izkropļošanas iespējamība ir neliela un kur var noteikt precīzus saderības nosacījumus.
- (8) Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1198/2006 (2006. gada 27. jūlijs) Par Eiropas Zivsaimniecības fondu 7. pantu¹¹ Līguma 107., 108. un 109. pantu piemēro atbalstam, ko dalībvalstis piešķir zivsaimniecības nozares uzņēmumiem, izņemot maksājumus, ko dalībvalstis veic saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1198/2006 un atbilstīgi tai. Papildus valsts atbalstam jūras bioloģisko resursu saglabāšanai parasti ir neliela ietekme uz

¹¹ OV L 223, 15.8.2006., 1. lpp.

Eiropas Savienības iekšējo tirdzniecību, tas palīdz īstenot ES mērķus zivsaimniecības un zvejniecības politikas jomā un nerada būtisku konkurences izkropļojumu. Piešķirtās summas parasti ir nelielas un var noteikt precīzus saderības nosacījumus.

- (9) Valsts atbalsta pasākumiem amatieru sporta nozarē, ciktāl tie veido valsts atbalstu, parasti ir neliela ietekme uz Eiropas Savienības iekšējo tirdzniecību un tie nerada nopietnus konkurences izkropļojumus. Tāpat parasti piešķirtās atbalsta summas ir nelielas. Precīzus saderības nosacījumus var noteikt, balstoties uz gūto pieredzi, tādējādi nodrošinot, ka atbalsts amatieru sportam nerada būtiskus izkropļojumus.
- (10) Attiecībā uz atbalstu gaisa un jūras transporta pakalpojumiem Komisijas gūtā pieredze liecina, ka sociālais atbalsts transporta pakalpojumu sniegšanai attālāko reģionu iedzīvotājiem, ar nosacījumu, ka tas tiek sniegts bez diskriminācijas attiecībā uz pārvadātāja personību, neizraisa būtiskus izkropļojumus un var noteikt precīzus saderības nosacījumus.
- (11) Attiecībā uz atbalstu pārvadājumiem, izmantojot dzelzceļu, autotransportu un iekšzemes ūdensceļus, Līguma 93. pantā noteikts, ka atbalsts ir saderīgs ar Līgumiem, ja tas vajadzīgs transporta koordinācijai vai ja tas ir atlīdzība par tādu saistību izpildi, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1370/2007 (2007. gada 23. oktobris) par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus¹², 9. pants sabiedrisko pakalpojumu kompensācijas par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumu sniegšanu vai par vispārējos noteikumos paredzēto tarifu saistību ievērošanu, ko maksā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1370/2007, pašlaik atbrīvo no LESD 108. panta 3. punktā paredzētās iepriekšējas paziņošanas prasības. Lai saskaņotu pieeju grupu atbrīvojuma regulām valsts atbalsta jomā, un saskaņā ar Līguma 108. panta 4. punktā un 109. pantā paredzēto kārtību uz atbalstu transporta koordinācijai vai atlīdzību par tādu saistību izpildi, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā noteikts Līguma 93. pantā, jāattiecinā Padomes Regulas (EK) Nr. 994/98 piemērošanas joma. Tādēļ Regulas (EK) Nr. 1370/2007 9. pants būtu jāsvīturo sešus mēnešus pēc tam, kad stājusies spēkā Komisijas pieņemtā regula par šo valsts atbalsta kategoriju.
- (12) Attiecībā uz atbalstu platjoslu nozarē, Komisija pēdējo gadu laikā ir guvusi plašu pieredzi un ir izstrādājusi pamatnostādnes šajā jomā¹³. Komisijas gūtā pieredze rāda, ka atbalsts noteiktiem platjoslu infrastruktūras veidiem nerada būtiskus izkropļojumus un grupu atbrīvojums var veicināt pozitīvu ietekmi, ja tiek ievēroti noteikti saderības nosacījumi. Tas arī attiecas uz atbalstu pamata platjoslas sakaru ierīkošanai reģionos, kur nav platjoslas infrastruktūras un kur šādas infrastruktūras izstrāde tuvākajā laikā nav paredzēta ("baltās" zonas), un nelielu individuālu atbalstu ļoti ātrdarbīgu nākamās paaudzes piekļuves tīklu (NGA) izvēršanai zonās, kur nav NGA infrastruktūras un kur šādas infrastruktūras izstrāde tuvākajā laikā nav paredzēta. Tāpat tas attiecas uz atbalstu ar platjoslas tīkliem saistītajiem inženiertehniskajiem darbiem un pasīvās platjoslu infrastruktūras izveidei, kur Komisija guvusi ievērojamu praktisko pieredzi un kur var noteikt precīzus saderības nosacījumus.

¹² OV L 315, 3.12.2007., 1. lpp.

¹³ Kopienas pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu, OV C 235, 30.9.2009., 7. lpp.

- (13) Tādēļ būtu jāpaplašina Regulas (EK) Nr. 994/98 piemērošanas joma, lai tajā iekļautu šīs atbalsta kategorijas.
- (14) Regula (EK) Nr. 994/98 nosaka, ka katras atbalsta kategorijas, attiecībā uz kuru Komisija pieņem grupu atbrīvojuma regulu, limitiem jābūt izteiktiem kā atbalsta intensitātei attiecībā pret atbilstošo izmaksu kopumu vai kā atbalsta maksimālajam apjomam. Šis nosacījums apgrūtina grupu atbrīvojuma piemērošanu noteiktu pasākumu veidiem, tostarp valsts atbalsta pasākumiem, ko, to specifiskas struktūras dēļ, nevar izteikt kā atbalsta intensitāti vai maksimālo apjomu, piemēram, finansēšanas vadības instrumentiem vai noteiktām pasākumu formām, kas veicina riska kapitāla ieguldījumus. Viens no iemesliem ir tas, ka šādi kompleksie pasākumi var ietvert dažāda līmeņa atbalstu (tiešajiem saņēmējiem, starpnieksaņēmējiem, netiešajiem saņēmējiem). Ņemot vērā to, ka šādi pasākumi un to ieguldījums Savienības mērķu sasniegšanā kļūst aizvien svarīgāki, būtu jāparedz lielāks elastīgums, lai šos pasākumus varētu atbrīvot. Tāpēc būtu jābūt iespējai noteikt limitus kā maksimālo valsts atbalsta līmeni neatkarīgi no tā, vai tas kvalificējams kā valsts atbalsts vai nē.
- (15) Regula (EK) Nr. 994/98 nosaka, ka dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai kopsavilkumi attiecībā uz to piešķirto atbalstu, uz kuru attiecas atbrīvojuma regula. Šo kopsavilkumu publicēšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu dalībvalstu pieņemto pasākumu pārredzamību. Kopsavilkumu publicēšana *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* šķita vispiemērotākais līdzeklis pārredzamības nodrošināšanai Regulas Nr. 994/98 pieņemšanas laikā. Tomēr, ņemot vērā jaunu elektronisko saziņas līdzekļu attīstību, kopsavilkumu publicēšana Komisijas tīmekļa vietnē ir tikpat ātrs un pat efektīvāks veids, kas uzlabo pārredzamību ieinteresētajām personām. Tāpēc šo kopsavilkumu publicēšana *Eiropas Kopienų Oficiālajā Vēstnesī* būtu jāaizstāj ar publikāciju Komisijas tīmekļa vietnē.
- (16) Tāpat saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 994/98 Valsts atbalsta padomdevēju komitejā izskatāmie regulu un citu dokumentu projekti būtu jāpublicē nevis *Oficiālajā Vēstnesī*, bet Komisijas tīmekļa vietnē, lai uzlabotu pārredzamību un samazinātu administratīvo slogu un publikāciju kavēšanos.
- (17) Regulas (EK) Nr. 994/98 8. pantā minētā apspriešanās procedūra paredz, ka pirms regulas projekta publicēšanas Komisijai jāapspriežas ar Valsts atbalsta padomdevēju komiteju. Tomēr, lai uzlabotu pārredzamību, regulas projekts būtu jāpublicē tīmekļa vietnē vienlaikus ar apspriedēm starp Komisiju un Valsts atbalsta padomdevēju komiteju.
- (18) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (EK) Nr. 994/98,
- IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 994/98 groza šādi:

(1) regulas 1. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu apakšpunktu:

"a) atbalsts:

- i) maziem un vidējiem uzņēmumiem;
- ii) pētniecībai, izstrādei un jauninājumiem;
- iii) vides aizsardzībai;
- iv) nodarbinātībai un mācībām;
- v) kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai;
- vi) dabas katastrofu izraisīto zaudējumu atlīdzināšanai;
- vii) noteiktu nelabvēlīgu laika apstākļu izraisīto zaudējumu atlīdzināšanai zvejniecībā;
- viii) mežsaimniecībai un I pielikumā neietverto produktu veicināšanai pārtikas nozarē;
- ix) jūras bioloģisko resursu saglabāšanai;
- x) amatieru sportam;
- xi) transporta pakalpojumu sniegšanai attālāko reģionu iedzīvotājiem, ja tas ir sociālais atbalsts un tas tiek piešķirts bez diskriminācijas attiecībā uz pārvadātāja personību;
- xii) transporta koordinācijai vai atlīdzībai par tādu saistību izpildi, kuras parasti uzskata par sabiedriskajiem pakalpojumiem saskaņā ar Līguma 93. pantu;
- xiii) pamata platjoslas infrastruktūrai vai individuālās infrastruktūras izveides pasākumiem nākamās paaudzes piekļuves tīklu izvēršanai zonās, kur nav šādas infrastruktūras vai kur šādas infrastruktūras izstrāde tuvākajā laikā nav paredzēta; un ar platjoslas tīkliem saistītajiem inženiertehniskajiem darbiem un pasīvās platjoslas infrastruktūras izveidei".

(b) panta 2. punkta c) apakšpunktu aizstāj ar šādu tekstu:

"c) limitus, kas izteikti kā atbalsta intensitāte attiecībā pret atbilstošo izmaksu kopumu vai kā atbalsta maksimālais apjoms vai kā maksimālais valsts atbalsta līmenis";

(2) regulas 3. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"Īstenojot saskaņā ar šādām regulām atbrīvotas atbalsta sistēmas vai individuālu atbalstu, kas piešķirts neatkarīgi no kādas sistēmas, dalībvalstis nosūta Komisijai informācijas kopsavilkumus, lai publicētu Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē, attiecībā uz šādām atbalsta sistēmām vai šādu individuālu atbalstu, uz ko neattiecas atbrīvotas atbalsta sistēmas".

(3) regulas 8. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu apakšpunktu:

"a) vienlaikus ar jebkura regulas projekta publicēšanu saskaņā ar 6. pantu";

(b) panta 2. punkta otro teikumu aizstāj ar šādu teikumu:

"Izskatāmos projektus un dokumentus pievieno paziņojumam un tos var publicēt Komisijas tīmekļa vietnē".

2. pants

Regulu (EK) Nr. 1370/2007 groza šādi:

Svītro 9. pantu sešus mēnešus pēc tam, kad stājusies spēkā Komisijas pieņemtā regula par Padomes Regulas (EK) Nr. 994/98 1. panta a) punkta xii) apakšpunktā minētajām valsts atbalsta kategorijām.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*